

dos. Zaur Məmmədov
14.02.2025-də il

Fənn
Syllabus

İxtisas: Magistratura 080404. İqtisadiyyat İxtisaslaşma-İqtisadiyyatın tənzimlənməsi

Fakülte: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və inovativ idarəetmə"

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Dövlətin iqtisadi siyaseti" Kafedranın 05 sentyabr 2024-ci il 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir

Fənnin kodu: MIF-B03 8

Tədris ili: I (2024-2025) Semestr I

Ümumi tədris yükü: 180 saat Auditoriya saatı - 30 (15 saat mühazire, 15 saat məşğalə)

Fənnin tədris forması: Magistratura

Fənnin tədris dili: Azərbaycan

AKTS üzrə kredit: 6

II. Müəllim haqqında məlumat:

Müəllimin adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: i.üfd. dos. Memmedova Şəfiqə
Sefer gizi

Məsləhət günləri və saatları: V gün saat 14⁰⁰-17⁰⁰

E-mail ünvanı: shafiga_mammadova@mail.ru

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lenkoran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiye olunan derslik, dərs vəsaiti və metodiki materiallar:

Əsas

1. Səkərəliyev A.S. Dövlətin iqtisadi siyaseti: reallıqlar və perspektivlər. Bakı: ADIU-nəşriyyatı, 2009.
2. Z.Məmmədov «Beynəlxalq valyuta kredit münasibətləri» Bakı, 2003.
3. Qafarov S.S. Müasir iqtisadi sistem və qloballaşma (monoqrafiya). Bakı, 2005.
4. İqtisadi siyaset: metodologiya və praktika. R.Həsənov. Bakı-2009
5. "Beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar". C.Kərimov., A.Orucov., T.Kərimova. Bakı-2008

Əlavə

1. M.C. Atakişiyev, H.M. Abbasov, N.H. Abbasova. Mikro və makroiqtisadiyyat. Bakı-2010
2. N.Qregorii Menkyu. Ekonomiksin prinsipləri, 2-ci nəşr. Bakı-2009.
3. Məmmədov N. Azərbaycanın xarici siyasetinin əsas istiqamətlərihaqqında // Azerbaijan Focus, 2010, №2, s. 17-50.
4. Həsənov Ə.M. Müasir beynəlxalq münasibətlər və Azərbaycanın xarici siyaseti. Dərslik. Bakı, "Azərbaycan" nəşriyyatı, 2005.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq heç bir fənnin tədrisi nəzərdə tutulmamışdır

V.Korekvizitler: Fənnin tədrisi üçün kafedra üzrə eyni zamanda heç bir fənnin tədrisi nəzərdə tutulmamışdır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Dövlətin iqtisadi siyaseti" fənni "İqtisadiyyatın tənzimlənməsi" ixtisasında magistratura səviyyəsində tədris olunan əsas fənlərdən biridir. Dövlətin iqtisadi sahədə siyasetin aparılması istiqamətlərinin öyrənilməsi və bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğun olaraq iqtisadi siyasetin təməlini təşkil edən yeni fikir və elmi baxışların araşdırılması böyük əhəmiyyət kəsb edir. Digər tərəfdən dövlətin iqtisadi siyaseti ölkənin iqtisadi inkişafında əsas mövqedə durur və yalnız elmi əsaslandırılmış formada həyata keçirilən iqtisadi siyaset iqtisadi inkişafa zəmin yaradır. İqtisadi siyaset dinamik inkişafda olan bir istiqamət kimi mütemadi olaraq təkmilləşdirilməlidir və inkişafda olan bazar münasibətlərinin tələblərinə uyğunlaşdırılmalıdır. Dövlətin iqtisadi siyasetinin tədqiqat üsulları, müasir makroiqtisadi nəzəriyyədə makroiqtisadi tənzimləmənin mahiyyətinin tədqiqat istiqamətləri, iqtisadi məktəblərin makroiqtisadi proseslərə baxışları, yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində milli iqtisadiyyatın inkişafı proseslərinin tənzimlənməsi, cəmiyyətin sosial-iqtisadi həyatında ziddiyətlərin keşkinləşməsi və böhranları xarakterizə edən sosial-iqtisadi amillərintədqiq edilməsi qarşıda duran əsas vəzifələrdən biridir. Bu baxımdan cəmiyyətin sosial-iqtisadi həyatında böhran nəticəsində yaranmış ziddiyətlərin aradan qaldırılması tədbirlərinin hazırlanması, böhranlardan sonra sahələrarası və sahədaxili nisbətlərin yaxşılaşdırılması, bazar tarazlığının pozulması səbəbləri və digər istiqamətlərdə dövlətin iqtisadi siyasetinin həyata keçirilməsi zəruri şərtlərdəndir.

"Dövlətin iqtisadi siyaseti" fənninin əsas vəzifəsi iqtisadi problemlərin öyrənilməsi, onların inkişaf xüsusiyətləri, tənzimlənməsi yolları və beynəlxlaq təcrübələri araşdırmaqla yanaşı, makro-iqtisadiyyatın sosial sfera, maliyyə sferası və bazar sferasında qarşılıqlı münasibətlərin təhlil edilməsi, dövlətin qeyd olunan sferalar üzrə mövqeyi, təsir imkanları müəyyənləşdirməkə qarşıya qoyulmuş məqsədə nail olmaq üçün iqtisadi siyasetin səmərəli tənzimlənməsini təmin edə biləcək səmərəli işləyən iqtisadi-hüquqi mexanizm tam formalasdırılması prosesinin nəzəri və praktiki məsələlərini öyrənməkdir.

Kursun tədris edilməsində məqsəd iqtisadi siyasetin elmi-təcrubi əsaslarının inkişaf etdirilməsi, bu sahədə inkişaf etmiş ölkələrin zəngin təcrübəsinin mənimsənilməsinə və milli iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi prosesinə böyük köməklik göstərən aktual nəzəri məsələlərinin müasir tələblər baxımdan tədqiq etmək və gələcək iqtisadçılarda ölkənin gələcək inkişaf istiqamətlərinin dövlət tənzimlənməsi barəsində biliklər kompleksini öyrətməkdən ibarətdir. Əsasən aşağıdakı mövzular öyrənilməlidir:

- Dövlətin iqtisadi siyasetinin mahiyyəti, predmeti, prinsipləri və formaları;
- Dövlətin iqtisadi siyasetinin nəzəri-konseptual əsasları;
- Dövlətin maliyyə və pul-kredit siyaseti;
- Bazar iqtisadiyyatında rəqabət və inhisarlılığın dövlət tənzimlənməsi;
- Bazar iqtisadiyyati şəraitində inflasiya və qiymətlərin tənzimlənməsi;
- Dövlətin sosial siyaseti və onun reallaşdırılması mexanizmləri və s.

"Dövlətin iqtisadi siyaseti" fənninin öyrənilməsi "İqtisadiyyatın tənzimlənməsi" ixtisası üzrə mütəxəssis hazırlığı zamanı dövlətin bir sıra sahələrdə iqtisadi siyasetinin təmin edilməsi, iqtisadiyyatda qeyri-sabitlik və işsizliyin tənzimlənməsi, sosial siyaset və həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsi üzrə dövlət proqramlarının hazırlanması, qiymətlərin, inflasiyanın tənzimlənməsivə s. bu kimiməsələlərin müəyyənləşdirilməsinə kömək edir.

VII.Davamiyyətə qoyulan tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 ballı tələbə semestr ərzində, 50 ballı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılardır: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır .

Semestr ərzində minimum **2** dəfə kollokvium keçiriləcəkdir. Tələbə kollokviumda iştirak etmə-dikdə jurnalda **0 (sıfır) bal** qeyd olunur.

Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdır və mövzunun mətnini tam aça bilir.
- 8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhv'lərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı **17 baldan** az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan gösrəciciləri semestr dövründə tədris fəaliyyəti nəticəsində toplandığı bala əlavə olunmur.

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərfə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

Tələbənin yekun qiyməti imtahana qədər və imtahanda toplanmış ballar cəmlənməklə aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

- A – «Əla» – 91-100 bal;
- B – «Çox yaxşı» – 81-90 bal;
- C – «Yaxşı» – 71-80 bal;
- D – «Kafi» – 61-70 bal;
- E – «Qənaətbəxş» – 51-60 bal;
- F – «Qeyri-kafi» – 51 baldanaz.

Yekun qiyməti qeyri-kafi olan tələbə kursu bitirməmiş sayılır və onun növbəti il də həmin fənn üzrə dərslərdə iştirak etmək şərtilə yenidən vermelidir.

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülcək.

X.Təqvim planı: Mühazire 15 saat, məşğələ 15 saat, Cəmi 30 saat

Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə		Məşğələ	
	Saat	Tarix	Saat	Tarix
Mövzu 1:Dövlətin iqtisadi siyasetinin mahiyyəti, predmeti, prinsipleri və formaları <i>Plan:</i> 1. "Dövlətin iqtisadi siyaseti" kateqoriyasının nəzəri-metodoloji mahiyyəti 2. Dövlətin iqtisadi siyasetinin vəzifələri və subyektləri 3. Dövlətin iqtisadi siyasetinin asas konsepsiyaları və məqsədlər piramidi-dası 4. İqtisadi siyasetdə xətalar və onlardan qaçmaq yolları 5. İqtisadi siyasetin icraçılarının seçimi və koordinasiyanın zəruriliyi Mənbə: (1,4,6,8)	2		2	
Mövzu 2:Dövlətin iqtisadi siyasetinin nəzəri-konseptual əsasları <i>Plan:</i> 1. İqtisadi inkişaf nəzəriyyələri: şərtləndirən amillar və aparıcı meyilləri 2. İqtisadi nizamlılıq və konstitusiyalı iqtisadiyyat 3. İctimai seçim: metodoloji və nəzəri mülahizələr və prinsiplər 4. İqtisadiyyatın tarazlı inkişafı problemlərinə "unifikasiya edilmiş" artım reseptləri 5. Dövlətin bazar iqtisadiyyatında iştirakı zərurəti, mahiyyəti və məqsədləri Mənbə: (1,3,4,6)	2		2	
Mövzu 3:Dövlətin maliyyə və pul-kredit siyaseti <i>Plan:</i> 1. İqtisadi siyasetdə maliyyə mexanizmi və valyuta siyaseti 2. Dövlətin bütçə gəlirləri və xərclərinin tənzimlənməsi 3. Dövlətin pul-kredit siyaseti 4. Bank sistemi və bank fəaliyyətinin tənzimlənməsi 5. Dövlətin valyuta siyaseti Mənbə: (1,5,6,8)	2		2	
Mövzu 4:Bazar iqtisadiyyatında rəqabət və inhisarçılığın dövlət tənzimlənməsi <i>Plan:</i> 1. Bazar sistemində azad rəqabət və onun formaları 2. Bazar iqtisadiyyatının inkişafında rəqabətin rolu və əhəmiyyəti 3. Dövlətin antiinhisar tədbirlər sistemi	2		2	

	4.Təbii inhısarlar, onların fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi 5.Antiinhısar fəaliyyətinin iqtisadi və hüquqi əsasları Mənbə: (1,3,4,6,8) Mövzu 5:Bazar iqtisadiyyati şəraitində inflyasiya və qiymətlərin tənzim-lənməsi		
5.	Plan: 1.Iqtisadi xərclər və onların təsnifikasi 2.Qiymətlərin tənzimlənməsi 3.Inflyasiya və onun yaranma səbəbləri 4.Dövlətin antiinflyasiya siyaseti 5.Inkişaf etmiş ölkələrdə qiymətlərin tənzimlənməsi təcrübəsi Mənbə: (4,5,6)	2	2
6.	Mövzu 6:Dövlətin sosial siyasəti və onun reallaşdırılması mexanizmi		
	Plan: 1.Dövlətin sosial siyasəti və strategiyası 2.Dövlətin sosial müdafiə funksiyası və onun mahiyyəti 3.Sosial infrastruktur, onun inkişafının tənzimlənməsi 4.Əmək bazarının dövlət tənzimlənməsi 5.Dövlətin məşğulluq siyasetinin mahiyyəti, onun sosial-iqtisadi funksiyası. Mənbə: (1,3,5,8)	2	2
7.	Mövzu 7: İqtisadi təhlükəsizliyin tənzimlənməsi		
	Plan: 1.Təhlikəsizlik anlayışı və onun mahiyyəti 2.Dövlətin milli təhlükəsizliyi və milli maraqlar 3.Sosial-iqtisadi təhlükəsizlik sistemi, onun əsas istiqamətləri 4.İqtisadi təhlükəsizlik anlayışı və onun mahiyyəti 5.Dövlətin iqtisadi təhlükəsizlik strategiyası Mənbə: (1,3,8)	2	2
8.	Mövzu 8:Dövlətin regional siyasəti		
	Plan: 1.Dövlətin regional siyasəti anlayışı və onun mahiyyəti 2.Regional siyasətin əsas məqsədləri 3.İqtisadi inkişafda regionların yeri və rolu 4.“Problem” rayonlar və onların inkişafının tənzimlənməsi 5.Regionların kompleks inkişafının tənzimlənməsi Mənbə: (1,3,5,8)	1	1
	Cəmi:	15	15

XI.Fənn üzrə tələblər:Fənnin bütün mövzuları üzrə mühazirə mətnləri elektron formada müəllimin elektron poçtunda yerləşdirilib.

XII.Fənn üzrə təlim nəticələri: Fənnin tədrisinin əsas tələbləri:

- Dövlətin iqtisadi siyasetinin mahiyyəti, predmeti, prinsipləri və formaları üzrə sistemləşdirilmiş biliklər əldə etmək;
- Makroiqtisadi qeyri-sabitlik, qiymətlərin və inflyasiyanın tənzimlənməsi prosesini tədqiq etmək;
- Dövlətin sosial siyasəti və onun reallaşdırılması mexanizmləri istiqamətində tədqiqat aparmaq;

- Dövlətin maliyyə ve pul-kredit siyaseti ilə elaqədar məsələləri araşdırmaq;
- Bazar iqtisadiyyatında rəqabət və inhişarçılığın dövlət tənzimlənməsi prosesini tədqiq etmək;
- Dövlətin iqtisadi tehlükəsizliyin təmin olunması xüsusiyyətlərini öyrənmək və
XIII. Teləbələrin iradaları fənn haqqında ray

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. "Dövlətin iqtisadi siyaset" kategoriyasının nəzəri - metodoloji mahiyyəti
2. Dövlətin iqtisadi siyasetinin vəzifələri və subyektləri
3. İqtisadi inkişaf nəzəriyyələri: şərtləndirən amillar və aparıcı meyilləri
4. İqtisadi siyasetde maliyyə mexanizmi və valyutasiyası
5. Dövlətin büdcə gelirləri və xərclərinin tənzimlənməsi
6. Dövlətin pul-kredit siyaseti
7. Bank sistemi və bank fəaliyyətinin tənzimlənməsi
8. İctimai seçim: metodoloji və nəzəri mülahizələr və prinsiplər
9. İqtisadi siyasetin icraçıların seçimi və koordinasiyanın zəruriliyi
10. Dövlətin bazar iqtisadiyyatında iştirakı zərurəti, mahiyyəti və məqsədləri

II Kollokvium sualları

1. Bazar iqtisadiyyatının inkişafında rəqabətin rolu və əhəmiyyəti
2. Dövlətin antiinhisar tədbirlər sistemi
3. Antiinhisar fəaliyyətinin iqtisadi və hüquqi əsasları
4. Inflyasiya və onun yaranma səbəbləri
5. Dövlətin antiinflyasiya siyaseti
6. Dövlətin sosial siyaseti və strategiyası
7. İqtisadi təhlükəsizlik anlayışı və onun mahiyyəti
8. Dövlətin iqtisadi təhlükəsizlik strategiyası
9. Sosial infrastruktur, onun inkişafının tənzimlənməsi
10. Təhlükəsizlik anlayışı və onun mahiyyəti.

XV. İmtahan sualları:

1. "Dövlətin iqtisadi siyaset" kateqoriyasının nəzəri - metodoloji mahiyyəti
2. Dövlətin iqtisadi siyasetinin vəzifələri və subyektləri
3. Dövlətin iqtisadi siyasetinin asas konsepsiyaları və məqsədlər piramidası
4. İqtisadi siyasetdə xətalar və onlardan qaćmaq yolları
5. İqtisadi siyasetin icraçıların seçimi və koordinasiyanın zəruriliyi
6. İqtisadi inkişaf nəzəriyyələri: şərtləndirən amillar və aparıcı meyilləri
7. İqtisadi nizamlılıq və konstitusiyalı iqtisadiyyat
8. İctimai seçim: metodoloji və nəzəri mülahizələr və prinsiplər

9. İqtisadiyyatın tarazlı inkişafı problemlərində "unifikasiya edilmiş" artım reseptləri
10. Dövlətin bazar iqtisadiyyatında iştirakı zərurəti, mahiyəti və məqsədləri
11. İqtisadi siyasetdə maliyyə mexanizmi və valyutasiyasəti
12. Dövlətin bütçə gelirləri və xərclərinin tənzimlənməsi
13. Dövlətin pul-kredit siyaseti
14. Bank sistemi və bank fəaliyyətinin tənzimlənməsi
15. Dövlətin valyuta siyaseti
16. Bazar sistemində azad rəqabət və onun formaları
17. Bazar iqtisadiyyatının inkişafında rəqabətin rolü və əhəmiyyəti
18. Dövlətin antiinhisar tədbirlər sistemi
19. Təbii inhisarlar, onların fəaliyyətinin dövlət tənzimlənməsi
20. Antiinhisar fəaliyyətinin iqtisadi və hüquqi əsasları
21. İqtisadi xərclər və onların təsnifatı
22. Qiymətlərin tənzimlənməsi
23. İnflyasiya və onun yaranma səbəbləri
24. Dövlətin antiinflasiya siyaseti
25. İnkişaf etmiş ölkələrdə qiymətlərin tənzimlənməsi təcrübəsi
26. Dövlətin sosial siyaseti və strategiyası
27. Dövlətin sosial müdafiə funksiyası və onun mahiyyəti
28. Sosial infrastruktur, onun inkişafının tənzimlənməsi
29. Əmək bazarının dövlət tənzimlənməsi
30. Dövlətin məşğulluq siyasetinin mahiyyəti, onun sosial-iqtisadi funksiyası
31. Təhlükəsizlik anlayışı və onun mahiyyəti.
32. Dövlətin milli təhlükəsizliyi və milli maraqlar.
33. Sosial-iqtisadi təhlükəsizlik sistemi, onun əsas istiqamətləri.
34. İqtisadi təhlükəsizlik anlayışı və onun mahiyyəti
35. Dövlətin iqtisadi təhlükəsizlik strategiyası
36. Dövlətin regional siyaseti anlayışı və onun mahiyyəti
37. Regional siyasetin əsas məqsədləri
38. İqtisadi inkişafda regionların yeri və rolü.
39. "Problem" rayonlar və onların inkişafının tənzimlənməsi
40. Regionların kompleks inkişafının tənzimlənməsi

"Otellərin təşkilati strukturu" fənninin sillabusu Magistratura
 060404 İqtisadiyyat, İxtisaslaşım: İqtisadiyyatın tənzimlənməsi." tədris planı və fənn programı
 əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasının 11 fevral 2025-ci il tarixli
 iclasında (protokol №6) təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdürü :

dos.A.T.Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:

dos.Ş.S.Məmmədova